

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO
MINISTERIJOS KORUPCIJOS RIZIKOS VALDYMO IR SKAIDRUMO DIDINIMO
2020–2025 METŲ PROGRAMOS IR JOS ĮGYVENDINIMO 2020–2022 METŲ
PRIEMONIŲ PLANO PATVIRTINIMO**

2020 m. rugpjūčio 17 d. Nr. A1-742
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 7 straipsniu, Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos patvirtinimo“, 40 punktu:

1. T v i r t i n u p r i d e d a m u s:

1.1. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos korupcijos rizikos valdymo ir skaidrumo didinimo 2020–2025 metų programą;

1.2. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos korupcijos rizikos valdymo ir skaidrumo didinimo 2020–2025 metų programos įgyvendinimo 2020–2022 metų priemonių planą.

2. P r i p a ž į s t u n e t e k u s i a i s g a l i o s:

2.1. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. rugpjūčio 18 d. įsakymą Nr. A1-230 „Dėl Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos antikorupcinės programos ir jos priemonių plano patvirtinimo“ su visais papildymais ir pakeitimais;

2.2. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. rugsėjo 13 d. įsakymą Nr. A1-526 „Dėl Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos antikorupcinės programos įgyvendinimo 2019–2020 metų priemonių plano patvirtinimo“ su visais papildymais ir pakeitimais.

3. P a v e d u:

3.1. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Administravimo departamento Asmenų aptarnavimo ir dokumentų valdymo skyrių per 3 darbo dienas nuo šio įsakymo priėmimo dienos per dokumentų valdymo sistemą perduoti šį įsakymą susipažinti visiems Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis;

3.2. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Prevencijos skyriui koordinuoti ir kontroliuoti šiuo įsakymu patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos korupcijos rizikos valdymo ir skaidrumo didinimo 2020–2025 metų programos ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos korupcijos rizikos valdymo ir skaidrumo didinimo 2020–2025 metų programos įgyvendinimo 2020–2022 metų priemonių plano įgyvendinimą.

Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Linas Kukuraitis

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro
2020 m. rugpjūčio 17 d. įsakymu Nr. A1-742

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS KORUPCIJOS RIZIKOS VALDYMO IR SKAIDRUMO DIDINIMO 2020–2025 METŲ PROGRAMA

I SKYRIUS IŽANGA

1. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija arba ministerija) korupcijos rizikos valdymo ir skaidrumo didinimo 2020–2025 metų programa (toliau – programa) siekiama ministerijoje įtvirtinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos rizikos valdymo, skaidrumo didinimo ir antikorupcinio švietimo sistemą, taip pat pagal nustatytas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos jautrias korupcijai ar kitoms neteisėtoms veikoms veiklos sritis, kuriose yra rizika neskaidriam veikimui atsirasti ir pasireikšti, numatyti korupcijos ir kitokio neteisėto veikimo prevencijos, skaidrumo, atskaitingumo ir atvirumo didinimo veiklos kryptis.

2. Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos nacionaline kovos su korupcija 2015–2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 7 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgiant į geriausias kitų institucijų ir įstaigų praktikas valdant korupcijos ar kitų pažeidimų rizikas, didinant veiklos skaidrumą ir ugdant darbuotojų sąmoningumą.

3. Programa įgyvendinama pagal socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu tvirtinamus trejiems metams sudaromus programos įgyvendinimo priemonių planus.

II SKYRIUS APLINKOS ANALIZĖ

4. Korupcija yra vienas pavojingiausių socialinių reiškinių, keliantis grėsmę žmogaus teisėms, demokratijai ir teisei valstybei, iškreipiantis socialinį teisingumą, mažinantis ekonomikos augimą, keliantis pavojų valstybės valdymui, valstybės institucijų veiklos stabilumui ir visuomenės moralei. Šis reiškinys pirmiausia sietinas su pernelyg dideliu biurokratijos ir reglamentavimo mastu, sprendimų diskrecijos ir atskaitingumo pusiausvyros nebuvimu, abejingumu neteisėtoms veikoms ir kt. Todėl Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vykdomos korupcijos rizikos valdymo ir skaidrumo didinimo priemonės turi būti orientuotos į teisinio reguliavimo tobulinimą, korupcijos ir įvairių kitų teisės pažeidimų pasireiškimo galimybių mažinimą, pranešėjų apsaugos mechanizmo potencialo išnaudojimą, atsakingą turto ir asignavimų valdymą, elektroninių paslaugų plėtrą, veiksmingą pavaldžių įstaigų kontrolę ir kt. Siekiant veiksmingai kovoti su įvairiais institucijoje daromais pažeidimais, būtina korupcijos rizikos valdymo ir skaidrumo didinimo priemonės orientuoti į korupcijos ir kitų pažeidimų prielaidų mažinimą ir šalinimą labiausiai neteisėtų veikų apimtose ar joms jautriausiose srityse.

5. Įvertinus Lietuvos antikorupcinę teisės aktų bazę ir atsižvelgus į tarptautinių antikorupcinių mechanizmų vertinimų rezultatus, galima teigti, kad minėta bazė yra tinkama ir atitinka aukštus tarptautinius standartus. Tobulinami įstatymai, valdžios atstovų ir centrinių institucijų dėmesys su korupcija ir skaidrumo didinimu susijusiems klausimams vertinami teigiamai, tačiau atkreiptinas dėmesys į silpniausią vietą – tam tikrų teisės normų, antikorupcinių iniciatyvų įgyvendinimą. Viešajame sektoriuje vis dar trūksta koncentruoto, ne fragmentiško, o nuoseklaus dėmesio sprendžiant nustatytas problemas, perimant gerąsias praktikas – tai galėtų užtikrinti ilgalaikes permainas rizikų valdymo ir skaidrumo didinimo srityse.

PIRMASIS SKIRSNIS SOCIOLOGINIŲ IR KITŲ TYRIMŲ DUOMENYS

6. „Transparency International“ duomenimis¹, pagal korupcijos suvokimo indeksą 2019 m. Lietuvai buvo skirta 60 balų (100 balų – labai skaidri valstybė, 0 balų – labai korumpuota valstybė). Lietuva užėmė 35 vietą iš 180 vertintų valstybių. Nors korupcijos suvokimo indekso pokytis teigiamas (2018 m. Lietuvai buvo skirti 59 balai), korupcija išlieka aktuali problema, todėl, siekiant stabilaus minėto indekso augimo, ir toliau įvairiose viešojo sektoriaus srityse būtina imtis efektyvių ir rezultatyvių priemonių įgyvendinimo, šalinant korupcijos apraiškas, mažinant korupcijos pasireiškimo riziką, korupcijos daromą žalą. Be kita ko, socialinės atskirties mažinimas, į kurią orientuota Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos veikla, taip pat turi didelę reikšmę galutinei Lietuvos korupcijos suvokimo indekso vertei. Todėl pasiekta pažanga šioje srityje neabejotinai sąlygotų Lietuvos korupcijos suvokimo indekso vertės didėjimą.

7. Remiantis sociologinio tyrimo „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2019 m.“ duomenimis, 25 proc. valstybės tarnautojų mano, kad kyšis padeda spręsti problemas. Per pastaruosius trejus metus šis skaičius sumažėjo beveik dvigubai, tai aiškiai rodo pozityvius pokyčius viešajame sektoriuje. Ministerijų korumpuotumo vertinimas rodo, kad per pastaruosius trejus metus Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją 6 proc. gyventojų vertino kaip korumpuotą, 35 proc. vertino kaip iš dalies korumpuotą; 6 proc. įmonių vadovų vertino kaip korumpuotą, o 41 proc. – kaip iš dalies korumpuotą. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad tik 3 proc. valstybės tarnautojų Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją vertino kaip korumpuotą instituciją (tai mažiausia vertė iš visų ministerijų), o 35 proc. – kaip iš dalies korumpuotą.

8. Vertinant minėto sociologinio tyrimo duomenis, susijusius su Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pavaldžiomis institucijomis, išsiskiria Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Kaip labai korumpuotą instituciją šią tarnybą nurodė 32 proc. gyventojų (3 vieta iš, gyventojų manymu, korumpuočiausių institucijų) ir 30 proc. įmonių vadovų (2 vieta iš, įmonių vadovų manymu, korumpuočiausių institucijų). Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos labai korumpuota laiko 21 proc. gyventojų. Šie duomenys rodo, kad ministerija, veikdama pagal savo kompetenciją ir siekdama tvarių pokyčių visame socialinės apsaugos sektoriuje, privalo imtis aktyvių priemonių, siekdama užtikrinti veiksmingą pavaldžių institucijų kontrolę, ir teikti pagalbą joms kuriant korupcijai atsparią aplinką.

9. Įvertinus sociologinių tyrimų duomenis, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos teikiamą analitinę informaciją apie labiausiai korupcijos paveiktas viešojo sektoriaus sritis, korupcinius mechanizmus jose ir kitą viešai prieinamą informaciją, galima teigti, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija nėra priskiriama prie korumpuotų institucijų. Vis dėlto, siekiant ilgalaikių korupcijos ir kitų pažeidimų prevencijos tikslų, reikia ir toliau vykdyti kompleksines prevencijos priemones.

10. Reaguojant į informaciją apie įvairius pažeidimus, 2019 m. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje buvo atlikta 13 tyrimų dėl ministerijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau – darbuotojai). Penki iš jų buvo atlikti siekiant ištirti atitinkamas aplinkybes, taip pat buvo inicijuoti ir atlikti septyni tarnybinių nusižengimų tyrimai ir vienas darbo pareigų pažeidimo tyrimas. Atlikus tarnybinių nusižengimų tyrimus dėl ministerijos valstybės tarnautojų, penkiais atvejais pripažinta, kad valstybės tarnautojai pažeidimų nepadarė, dviem atvejais pripažinta, kad pažeidimas buvo padarytas. Minėtu laikotarpiu informacijos apie darbuotojų galimai padarytus korupcinio pobūdžio pažeidimus ministerijoje nebuvo gauta.

11. 2019 m. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija priėmė du sprendimus dėl ministerijos darbuotojų. Vienu atveju buvo pripažinta, kad valstybės tarnautojas, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo (toliau – VPIDVTĮ) nustatyta tvarka ir terminais privačių interesų deklaracijoje nenurodęs duomenų apie sutuoktinio veiklą, pažeidė

¹ <https://www.transparency.lt/korupcijos-suvokimo-indeksas-ksi/>

VPIDVTĮ 6 straipsnio 1 dalies 3 punkto² ir 7 straipsnio 1 dalies³ nuostatas. Kitu atveju buvo pripažinta, kad asmuo pažeidė VPIDVTĮ 6 straipsnio 1 dalies 1 punkto⁴ nuostatas.

12. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje 2019 m. parengtos korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvadoje (toliau – išvada) konstatuota, kad, siekiant užtikrinti dar aiškesnę ministerijos vykdomų viešųjų pirkimų tvarką, didesnę viešųjų pirkimų skaidrumą, tikslinga patvirtinti ministerijos viešųjų pirkimų organizavimo, sutarčių sudarymo, vykdymo ir kontrolės proceso aprašą⁵.

Ministerijos interneto svetainėje ir toliau turėtų būti viešinama informacija apie paskelbtus pirkimus ir jų rezultatus. Be to, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 19 straipsnio 2 dalimi, vykdant pirkimų procedūras, kai ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas išrenkamas pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį, pasiūlymams vertinti reikėtų pasitelkti išorės ekspertus (dalyko žinovus) konsultuoti klausimu, kuriam reikia specialių žinių ar vertinimo.

Be kita ko, išanalizavus turto valdymo ir disponavimo juo sritį, išvadoje pažymėta, kad, siekiant užtikrinti efektyvesnę turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo, rengiamos ministerijos ilgalaikio ir trumpalaikio turto naudojimo ir kontrolės taisyklės, nustatančios turto naudojimo ir kontrolės pagal galiojančius Lietuvos Respublikos įstatymus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus bei kitus susijusius teisės aktus tvarką.

Taip pat išvadoje pažymėta, kad darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareiginės algos koeficientai nustatomi vadovaujantis socialinės apsaugos ir darbo ministro 2016 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. A1-165 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vidaus tvarkos taisyklių patvirtinimo“ patvirtintais ministerijos vidaus tvarkos taisyklių 1 ir 2 priedais, kuriuose nustatyti koeficientų nustatymo kriterijai yra ganėtinai abstraktūs ir vertintini pagal vidinį įsitikinimą (subjektyviai). Atsižvelgiant į tai, buvo pasiūlyta keisti darbo apmokėjimo sistemą, numatant aiškesnius (nedviprasmiškus) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareiginės algos koeficientų nustatymo kriterijus, kurie negalėtų būti subjektyvūs, t. y. atitinkamai pakeisti ministerijos vidaus tvarkos taisykles⁶.

ANTRASIS SKIRSNIS

ANKSTESNĖS KOVOS SU KORUPCIJA PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

13. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos antikorpucinė programa⁷ ir jos įgyvendinimo 2019–2020 metų priemonių planas⁸ buvo vykdomi siekiant stiprinti korupcijos prevenciją, šalinant

² VPIDVTĮ 6 str. 1 d. 3 p.: „deklaruojantis asmuo privalo nurodyti duomenis apie juridinius asmenis, kuriuose jo, jo sutuoktinio, sugyventinio ar partnerio turimų akcijų suteikiami balsai visuotiniame akcininkų susirinkime ar turimos juridinio asmens dalyvio teisės kitų teisinių formų juridiniuose asmenyse leidžia daryti lemiamą įtaką šių juridinių asmenų veiklai“.

³ VPIDVTĮ 7 str. 1 d.: „jeigu atsirado naujų šio įstatymo 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų duomenų ar privačių interesų, pasikeitė pateiktoje deklaracijoje nurodyti duomenys ar privatus interesai, deklaruojantis asmuo privalo nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų, patikslinti arba papildyti deklaraciją“.

⁴ VPIDVTĮ 6 str. 1 d. 1 p.: „deklaruojantis asmuo deklaracijoje privalo nurodyti savo vardą, pavardę, asmens kodą, darbovietę (darbovietes) ir pareigas (statusą), dėl kurių privalo deklaruoti privačius interesus, taip pat kitas darbovietes ir (ar) einamas pareigas“.

⁵ Šalinant šį trūkumą bei tobulinant viešųjų pirkimų organizavimo ir kontrolės tvarką, socialinės apsaugos ir darbo ministro 2020 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. A1-382 buvo patvirtintos naujos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklės.

⁶ Šis trūkumas pašalintas socialinės apsaugos ir darbo ministrai 2020 m. birželio 8 d. priėmus įsakymą Nr. A1-511, kuriuo patvirtintose Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vidaus tvarkos taisyklėse nustatyta patobulinta darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo apmokėjimo tvarka, įtvirtinti atlyginimo dydžio nustatymo kriterijai.

⁷ Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos antikorpucinė programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. rugpjūčio 18 d. įsakymu Nr. A1-320 „Dėl Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos antikorpucinės programos ir jos priemonių plano patvirtinimo“.

⁸ Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos antikorpucinės programos įgyvendinimo 2019–2020 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. rugsėjo 13 d. įsakymu Nr. A1-526 „Dėl Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos antikorpucinės programos įgyvendinimo 2019–2020 metų priemonių plano patvirtinimo“.

teisės aktų, procedūrų spragas, dėl kurių gali atsirasti sąlygos korupcijai. Taip pat buvo siekiama didinti valstybės tarnautojų atsakomybę ir atskaitomybę, atlikti antikorpucinės aplinkos kūrimo institucijoje veiksmai. Įgyvendinant minėto plano priemones, buvo peržiūrėti ir atnaujinti pareigybių, kurias einantiems ministerijos valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, reikia leidimų dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, aprašymai. Ministerijos darbuotojams organizuoti teisės aktų projektų antikorpucinio vertinimo ir kiti mokymai. Atlikti reikšmingi veiksmai, siekiant, kad kuo daugiau duomenų apie finansuojamus socialinių paslaugų, įstaigų investicijų, taip pat Europos Sąjungos fondų lėšomis finansuojamus projektus būtų viešai prieinami. Tobulintas vidinis teisinis reglamentavimas, siekiant užtikrinti veiksmingą VPIDVTĮ nuostatų įgyvendinimą ministerijoje.

14. Pažymėtina, kad dalis minėtame plane numatytų priemonių buvo rutininio pobūdžio, jas gyvendinant buvo vykdomi imperatyvūs iš kitų teisės aktų išplaukiantys reikalavimai, todėl tikėtina, kad tokio pobūdžio priemonės nesukūrė papildomos pridėtinės vertės ir nesąlygojo laukiamo poveikio kuriant korupcijai ir kitiems pažeidimams atsparią aplinką ministerijoje.

TREČIASIS SKIRSNIS ESAMOS SITUACIJOS ANALIZĖ

15. Sociologinių tyrimų rezultatai⁹ atskleidžia, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija nėra priskirtina prie korupcijai neatsparių institucijų, kurios susiduria su esminėmis skaidrumo problemomis. Tačiau tai nereiškia, kad ministerijos veikloje korupcijos rizikų nėra arba kad visos jos yra valdomos.

16. Pagrindinės priežastys, galinčios lemti korupcijos pasireiškimą ministerijoje – nepakankamas teisinis reguliavimas, neaiškios administracinės procedūros ir nepakankamas jų viešumas, galimas darbuotojų nesąžiningumas arba nekompetencija, neteisėtas lobizmas, nepakankamas kontrolės mechanizmas ir kt. Korupcijos riziką didina ir dideli asignavimai, skiriami socialinės apsaugos sektoriui.

17. Socialinės apsaugos sistemos sudėtingumas, kontrolės sistemos netobulumas ir kt. gali trukdyti veiksmingai įgyvendinti ministerijos formuojamą socialinės apsaugos politiką, planuoti tam skirtus išteklius, juos konsoliduoti siekiant technologinio proveržio, naujų reikalingų paslaugų diegimo ir teikimo.

18. Ir toliau privaloma pakankamą dėmesį skirti skaidriems procesams priimant sprendimus, susijusius su ministerijos veikla, nes vis dar išlieka galimybė nesivadovauti asmeninės atsakomybės principais.

19. Galimos ir teisinės korupcijos socialinės apsaugos sistemoje, o kartu ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos veikloje, prielaidos. Teisės aktų gausa, dažnas jų keitimas, teisės aktuose nustatyto teisinio reguliavimo neaiškumas apsunkina teisės aktų taikymą; galimos teisės aktų kolizijos, dviprasmybės; nepakankamas savo teisių ir pareigų išmanymas siekiantiesiems įgyvendinti savo teisėtus interesus gali sąlygoti korupcijos rizikos atsiradimą.

20. Siekiant gerinti įstaigos vadybą, 2020 m. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje pradėjus taikyti LEAN kokybės vadybos sistemos KAIZEN metodą, daug dėmesio skiriama ministerijos darbuotojų veiklos procesų tobulinimui, veiklos kokybės gerinimo idėjų pateikimui, vertinimui ir įgyvendinimui. Taip pat patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos projektų valdymo procesų aprašas¹⁰, kuris nustato į ministerijos projektų portfelį įtrauktų projektų ir programų valdymo procesus ir veiksmus, atliekamus įgyvendinant atitinkamus projektus ir programas. Šie kompleksiniai veiksmai neabejotinai gerina organizacijos veiklos

⁹ <https://www.stt.lt/analitine-antikorpucine-zvalgyba/lietuvos-korupcijos-zemelapis/7437>

¹⁰ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos veiklos projektų valdymo proceso tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. A1-287 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos veiklos projektų valdymo proceso tvarkos aprašo patvirtinimo“ (galiojanti redakcija patvirtinta 2020 m. balandžio 10 d. įsakymu Nr. A1-311 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos veiklos projektų valdymo proceso tvarkos aprašo patvirtinimo“)

kokybę ir efektyvumą, kartu sudaro prielaidas ministerijoje kurti ir tobulinti korupcijai ir kitiems pažeidimams atsparią aplinką.

21. Ministerijoje įdiegtas ir veikia vidinis informacijos apie pažeidimus teikimo kanalas, tačiau darbuotojai vis dar vengia juo naudotis. Pranešėjų apsaugos teisinis mechanizmas yra veiksmingas įrankis, siekiant apsaugoti viešąjį interesą, kovoti su institucijoje daromais pažeidimais, todėl būtina išnaudoti šio instrumento potencialą, reguliariai informuoti ministerijos darbuotojus apie galimybę saugiai ir patogiai pranešti apie pažeidimus, skatinti juos nebūti abejingus.

22. Efektyviausias būdas valdyti korupcijos rizikas – darbuotojų švietimas korupcijos ir kitų pažeidimų prevencijos srityje; priimamų sprendimų viešinimas, taip siekiant visuomenės įsitraukimo ir palankesnės nuomonės; teisinio reglamentavimo tobulinimas, šalinant bet kokias galimybes pasireikšti korupcijos rizikoms; nulinės korupcijos tolerancijos skatinimas, siekiant didinti visuomenės pasitikėjimą socialinės apsaugos sistema ir viešojo sektoriaus institucijomis.

23. Siekiant nustatyti, koks yra bendras Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos darbuotojų požiūris į korupciją, kiek plačiai paplitęs šis reiškinys ir koks darbuotojų santykis su tokio pobūdžio apraiškomis, 2020 m. birželio mėn. buvo atlikta ministerijos darbuotojų apklausa korupcijos tolerancijai nustatyti.

Atlikus apklausą paaiškėjo, kad tik 54 proc. respondentų žino apie ministerijos vykdomas prevencijos priemones. Didesnė dalis ministerijos darbuotojų žino apie ministerijoje įgyvendinamą korupcijos prevencijos programą, atliekamą antikorpucinį teisės aktų vertinimą. 36 proc. darbuotojų nurodė, kad jiems tai neaktualu, nes nesusiję su tiesioginiu darbu ir jų atliekamomis funkcijomis. Beveik 32 proc. darbuotojų nurodė, kad nežino, kur rasti aktualią informaciją apie ministerijos įgyvendinamas korupcijos prevencijos priemones, o 27 proc. nurodė nežinantys, kad ministerijoje vykdoma korupcijos prevencija.

Ministerijos darbuotojų pasiryžimas pranešti apie jiems žinomą korupcijos atvejį arba ministerijoje ar jai pavaldžioje įstaigoje daromą, padarytą ar rengiamą padaryti pažeidimą nėra didelis. Tik 60 proc. respondentų nurodė, kad praneštų apie tokias veikas. 64 proc. nurodė žinantys, kur pranešti. 45 proc. apklaustųjų nurodė, kad apie konkrečius korupcijos atvejus praneštų tiesioginiam vadovui, 32 proc. apie tai informuotų ministerijos Prevencijos skyrių, 14 proc. – Specialiųjų tyrimų tarnybą. Pagal Lietuvos korupcijos žemėlapią 2019 m. tyrimo duomenis, 86 proc. tarnautojų žino, kur gali kreiptis, norėdami pranešti apie korupciją, taip pat šio tyrimo duomenys atskleidė, kad 52 proc. tarnautojų praneštų apie korupciją atsakingoms institucijoms.

Kaip pagrindines priežastis, kodėl nepraneštų apie pažeidimus, ministerijos darbuotojai nurodė, jog nesijaustų saugūs pranešę, nežino, kur pranešti, nėra įsitikinę, kad tai pažeidimas, o didelė respondentų dalis mano, kad tie, kurie praneša, galų gale nukenčia skaudžiausiai.

Tik 31 proc. apklaustųjų nurodė, kad žino apie ministerijoje veikiančią vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą. Tokie duomenys akivaizdžiai išryškina poreikį didinti darbuotojų informuotumą, sukurti įrankį, kurį naudodamas vartotojas galėtų greitai ir patogiai rasti visą jam aktualią informaciją apie korupcijos prevenciją, pranešėjų apsaugą, privačių interesų deklaravimą ir kt.

Tik apie 10 proc. respondentų nurodė, kad dalyvauja antikorpucinėje, skaidrumą didinančioje veikloje. Tačiau fiksuotas didelis potencialas įtraukti ministerijos darbuotojus į tokią veiklą, nes net 48 proc. apklausoje dalyvavusiųjų nurodė pageidaujantys dalyvauti antikorpucinėje veikloje. Lietuvos korupcijos žemėlapią 2019 m. tyrimo duomenimis, tik 30 proc. valstybės tarnautojų nurodė, kad norėtų dalyvauti antikorpucinėje veikloje.

Atsakant į klausimą, ar, respondentų nuomone, ministerijoje paplitusi situacija, kai ministerijos darbuotojams norima papildomai atsilyginti, nebuvo nė vieno teigiamo atsakymo. Kad tokia situacija nėra paplitusi, nurodė 46 proc. anketą užpildžiusiųjų, 54 proc. pažymėjo, kad negali atsakyti, nes nežino.

99 proc. respondentų nurodė, jog nebuvo situacijų, kad dirbant ministerijoje jiems ar jų kolegoms buvo siūlomas kyšis arba buvo kitaip darbe susidūrę su korupcija. Tai ypač geras rodiklis, leidžiantis teigti, kad kyšininkavimo, papirkimo rizika ministerijoje yra minimali, gerai valdoma.

Apibendrinus apklausos duomenis paaiškėjo, kad korupcijos reiškinys Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje nėra paplitęs, darbuotojai praktiškai nesusiduria su bandymais juos papirkti. Didžioji dalis darbuotojų yra pasiryžę pranešti apie ministerijoje ar jai pavaldžiose įstaigose padarytas, daromas ar rengiamas padaryti neteisėtas veikas. Tačiau beveik pusė darbuotojų nežino apie ministerijos veiklą kuriant korupcijai atsparią aplinką, maždaug tik kas dešimtas darbuotojas dalyvauja antikorpucinėje veikloje ir tik kas trečias asmuo žino apie įstaigoje veikiančią vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą. Šie duomenys aiškiai rodo, kad darbuotojams trūksta informacijos apie antikorpucinę įstaigos veiklą ir jos turinį, veikiančią pranešėjų apsaugos mechanizmą ir galimybes prisidėti kuriant korupcijai ir kitiems pažeidimams atsparią aplinką ministerijoje.

III SKYRIUS PRIORITETINĖS PROGRAMOS SRITYS

24. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsniu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje ir jos valdymo srities institucijose kasmet atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės tyrimas. Analizuojant ir vertinant ministerijos bei jai pavaldžių institucijų veiklą antikorpuciniu požiūriu, siekiama nustatyti jų veiklą reguliuojančių teisės aktų spragas ir prieštaravimus, galinčius sudaryti prielaidas pažeidimams, susijusiems su korupcija, atsirasti. Siekiant korupcijos prevencijos tikslų, būtina išskirti korupcijai jautriausias sritis bei procedūras ir imtis prevencinių veiksmų galimoms neteisėto veikimo apraiškoms panaikinti ar sumažinti.

25. 2019 m. nustatius Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir jos reguliavimo srities institucijų veiklos sritis, kuriose yra didžiausia korupcijos pasireiškimo tikimybė, gavus ir įvertinus Specialiųjų tyrimų tarnybos pateiktą informaciją, įvertinus aktualių sociologinių tyrimų duomenis, ši programa sukurta kaip teisinis pagrindas ir veiksmingas mechanizmas korupcijos prevencijos procesams koordinuoti ir didžiausioms korupcijos rizikoms valdyti, skaidrumui Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos veiklos srityse didinti.

26. Prioritetinės programos sritys:

26.1. geresnis administravimas ir kontrolės užtikrinimas;

26.2. valstybės biudžeto asignavimų ir Europos Sąjungos paramos lėšų naudojimas, racionalus turto valdymas;

26.3. aiškesnis procedūrų reglamentavimas, duomenų atvėrimas;

26.4. komunikacija ir švietimas.

IV SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI

27. Programos tikslas – atskleisti ir šalinti korupcijos ir kitokios neteisėtos veiklos prielaidas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos veikloje, didinti ministerijos veiklos skaidrumą, viešumą, atsparumą korupcijai ir kitiems pažeidimams.

28. Programos uždaviniai:

28.1. užtikrinti geresnę ministerijos veiklos administravimą, didinti priimamų sprendimų ir atliekamų procedūrų skaidrumą, viešumą;

28.2. vykdyti korupcijos prevenciją pagal galiojančius teisės aktus, skatinti ir įgyvendinti ministerijos veiklos skaidrumą ir atvirumą didinančias iniciatyvas;

28.3. įgyvendinti priemones, numatytas pagal veiklos sričių, kuriose yra didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, vertinimo rezultatus;

28.4. stiprinant ministerijos darbuotojų, atliekančių jiems pavestas funkcijas veiklos srityse, kurios yra jautrios korupcijai, atsparumą korupcijai, didinti antikorpucinio švietimo skaidrą, darbuotojų sąmoningumą, patikimumą, ugdyti jų lojalumą ir sąžiningumą;

28.5. didinti ministerijos darbuotojų nepakantumą korupcijai ir kitiems pažeidimams, skatinti jų įsitraukimą į antikorupcinę veiklą.

V SKYRIUS

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS (KEITIMAS, STEBĖSENA IR ATSKAITOMYBĖ)

29. Programos uždaviniams įgyvendinti sudaromas ir socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu tvirtinamas programos įgyvendinimo priemonių planas (toliau – priemonių planas), kuriame nustatomos programos uždavinių įgyvendinimo priemonės, jų tikslai, vykdymo terminai ir vykdytojai.

30. Priemonių planas rengiamas atsižvelgiant į Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos turimą informaciją, korupcijos pasireiškimo tikimybes vertinimus, Specialiųjų tyrimų tarnybos ir kitų institucijų pasiūlymus.

31. Už priemonių plano įgyvendinimą atsakingi šiame plane numatyti vykdytojai.

32. Už programos ir priemonių plano įgyvendinimo stebėseną, vertinimą ir kontrolę atsakingas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Prevencijos skyrius. Stebėseną ir kontrolę atliekama vertinant gautą informaciją apie programos įgyvendinimo eigą ir veiksmingumą. Prireikus nedelsiant imamas priemonių, siekiant pašalinti nustatytas kliūtis ir problemas, dėl kurių gali būti nepasiekti programos tikslai ir uždaviniai, laiku neįvykdytos priemonių plano priemonės.

33. Įgyvendinę priemonių plane numatytas priemones, už jų įgyvendinimą atsakingi Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos padaliniai apie tai nedelsdami informuoja Prevencijos skyrių. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos administracijos padaliniai, atsakingi už programos įgyvendinimo priemonių plano vykdymą, pasibaigus metams, bet ne vėliau kaip iki sausio 5 dienos informaciją apie programos įgyvendinimo priemonių plano vykdymo eigą (vykdytų priemonių veiksmingumą, problemas, susijusias su priemonių vykdymu ir kt.) pateikia ministerijos Prevencijos skyriui.

34. Prevencijos skyrius, pasibaigus metams, ne vėliau kaip iki sausio 31 dienos parengia programos priemonių plano įgyvendinimo ataskaitą, kurioje įvertinama, ar įvykdytos programos priemonės padėjo pašalinti ar sumažinti nustatytus korupcijos rizikos veiksniai, ar būtina nustatyti naujas priemones šiems korupcijos rizikos veiksniams šalinti ar mažinti.

35. Programos veiksmingumas nustatomas įvertinus priemonių plane nustatytų tikslų (tikslų rezultatų kriterijų) ir priemonių įgyvendinimo vertinimo kriterijų pasiekimą.

36. Priemonių plane nustatytų priemonių turinys, jų įgyvendinimo terminai ir atsakingi vykdytojai gali būti keičiami ar priemonių atsisakoma tik motyvuotu priemonės vykdytojų siūlymu.

37. Visi suinteresuoti subjektai gali teikti pasiūlymus dėl programos ir priemonių plano nuostatų per visą jų įgyvendinimo laikotarpį. Esant poreikiui, priemonių planas gali būti papildytas naujomis priemonėmis.

38. Prevencijos skyrius, atsižvelgęs į gautus pasiūlymus dėl programos įgyvendinimo prioritetų, naujų uždavinių, valdant su korupcija susijusias rizikas ir didinant skaidrumą, nustatymo ar esamų uždavinių aktualumo įgyvendinant programą, taip pat į programos įgyvendinimo veiksmingumo stebėsenos rezultatus, parengia naujo laikotarpio programos įgyvendinimo priemonių plano projektą, prireikus – ir programos pakeitimo projektą.

39. Rengiant naujo laikotarpio programą arba priemonių planą, atliekamas ankstesnės programos ir jos įgyvendinimo priemonių plano veiksmingumo ir (ar) poveikio vertinimas. Programos veiksmingumas – rodiklis, pagal kurį nustatoma, ar įvykdytos priemonės padėjo pašalinti ar sumažinti nustatytus rizikos veiksniai, ar būtina nustatyti naujas priemones šiems rizikos veiksniams šalinti ar mažinti.

40. Informacija apie programos įgyvendinimą viešai skelbiama Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos interneto svetainėje.

VI SKYRIUS

PROGRAMOS FINANSAVIMAS

41. Programos ir jos priemonių plano įgyvendinimas finansuojamas iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai atitinkamiems metams skirtų valstybės biudžeto asignavimų. Programai ir priemonių planui finansuoti gali būti naudojamos ir kitos teisėtai gautos lėšos. Už reikalingų lėšų planavimą pagal kompetenciją atsako už atitinkamų priemonių įgyvendinimą atsakingi priemonių plane nurodyti subjektai.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministro
2020 m. rugpjūčio 17 d. įsakymu
Nr. A1-742

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS KORUPCIJOS RIZIKOS VALDYMO IR
SKAIDRUMO DIDINIMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO 2020 – 2022 METŲ PRIEMONIŲ PLANAS**

Eilės nr.	Problema, rizika	Sprendimo, valdymo būdas	Vykdytojas	Įgyvendinimo terminas	Įgyvendinimo vertinimo kriterijai
I. GERESNIS ADMINISTRAVIMAS IR KONTROLĖS UŽTIKRINIMAS					
Tikslas – nustatyti ir pašalinti teisės aktų, procedūrų spragas, dėl kurių gali atsirasti sąlygos korupcijai, užtikrinti efektyvų kontrolės priemonių taikymą.					
Tikslo rezultato kriterijai:					
1. Išaugęs gyventojų pasitikėjimas Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba. Šią tarnybą, kaip labai korumpuotą instituciją, nurodo ne daugiau kaip 25 proc. gyventojų (sociologinio tyrimo „Lietuvos korupcijos žemėlapis“ duomenimis).					
2. Visose Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pavaldžiose įstaigose vykdoma koordinuota ir į konkrečius rezultatus orientuota korupcijos ir kitų pažeidimų prevencija, įgyvendinamos skaidrumą didinančios iniciatyvos.					
3. 85 proc. ministerijos darbuotojų yra pasiryžę pranešti apie ministerijoje ar jai pavaldžioje įstaigoje daromus, padarytus ar rengiamus padaryti pažeidimus.					
1.	Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išlieka viena iš labiausiai korupcijai neatsparių viešojo sektoriaus įstaigų. Iki šiol šioje tarnyboje įgyvendintos korupcijos	1.1. Tobulinti asmenų siuntimo į Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą procedūrą, siekiant atsisakyti gydančių gydytojų siuntimo negaliai nustatyti. 1.2. Stebėti, kaip vykdoma Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos priimtų sprendimų kontrolė, teikti	Tikslinės pagalbos skyrius	2022-12-31 kasmėt	Ne mažiau kaip 80 proc. asmens sveikatos duomenų patikrinta sistemoje „E. sveikata“. Užtikrinta nuolatinė priimtų sprendimų kontrolės vykdymo stebėseną.

	prevencijos priemonės nedavė laukiamų rezultatų, todėl tikslinga taikyti griežtesnes kontrolės ir šios tarnybos veiklos priežiūros priemones, diegti naujus skaidrumą didinančius mechanizmus.	siūlymus dėl kontrolės mechanizmo tobulinimo. 1.3. Sukurti naują negalios nustatymo modelį.		2022-12-31	Atliktas individualus negalios nustatymo vertinimas.
2.	Vis dar pasitaiko atvejų, kai ministerijos darbuotojai, taip pat Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pavaldžių įstaigų vadovai nevykdo arba netinkamai vykdo Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo reikalavimus. Todėl būtina imtis aktyvių priemonių, kad būtų užtikrintas visų reikiamų deklaracijų pateikimas ir jų įvertinimas.	1.4. Vykdyti nuolatinę privačių interesų deklaracijų pateikimo ir atnaujinimo kontrolę, siekiant valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų viešųjų ir privačių interesų suderinamumo, užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami nešališkai, pirmenybę teikiant viešiesiems interesams.	Prevencijos skyrius	kasmet	Peržiūrėti ir įvertinti visų privalančių deklaruoti ministerijos darbuotojų bei ministerijai pavaldžių įstaigų vadovų privačių interesų deklaracijose pateikti duomenys.
3.	Ne visos įstaigos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vykdo veiksmingą korupcijos ir kitų pažeidimų prevenciją, rengia ir skelbia informaciją apie korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimą, kokių veiksmų imamas,	1.5. Atlikti įstaigų prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos taikomų korupcijos prevencijos ir skaidrumo didinimo priemonių analizę, parengti ir pateikti pavaldžioms įstaigoms pasiūlymus dėl veiklos tobulinimo šioje srityje.	Prevencijos skyrius	2021-12-31	Atlikta analizė ir pateikti pasiūlymai (rekomendacijos) 100 proc. įstaigoms prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl veiklos tobulinimo korupcijos prevencijos ir skaidrumo didinimo srityje.

	kuriant antikorupcinę aplinką įstaigoje.				
4.	Įstaigos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kasmet atlieka korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo procedūrą ir teikia išvadas, pasiūlymus, kaip šalinti ar valdyti nustatytas korupcijos rizikas, tačiau ministerija nedisponuoja informacija, kokius veiksmus įstaigos atliko, jei tokie veiksmai apskritai buvo atlikti, ir kokius rezultatus pasiekė šalindamos ankstesniais metais nustatytus trūkumus, rizikas. Todėl, nesant galimybės kontroliuoti ir įvertinti šį procesą, korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo procedūra tampa savitiksle, nelemianti tvarių pokyčių.	1.6. Įvertinti įstaigų prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atliktus veiksmus, priimtus sprendimus šiose įstaigose, šalinant arba valdant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo procedūros metu nustatytas korupcijos rizikas.	Prevencijos skyrius	kasmet nuo 2021 m.	Surinkta informacija ir įvertinti 80 proc. įstaigų prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos veiksmai šalinant ar valdant nustatytas korupcijos pasireiškimo rizikas.
5.	Ne visos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pavaldžios įstaigos tinkamai įgyvendina Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir	1.7. Atlikti analizę, kaip Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pavaldžios įstaigos įgyvendina Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir	Prevencijos skyrius	2021-06-30	Atlikta analizė ir įvertintos 100 proc. ministerijai pavaldžių įstaigų interneto svetainės, esant poreikiui pateikti pasiūlymai (rekomendacijos) įstaigoms dėl informacijos skelbimo interneto svetainėse

	įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 „Dėl Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo patvirtinimo“, įtvirtintus reikalavimus įstaigos interneto svetainėje skelbti informaciją apie įstaigoje vykdomą korupcijos prevencijos veiklą.	mobiliesioms programoms aprašo nuostatas skelbdamos informaciją apie vykdomą korupcijos prevenciją įstaigoje.			apie vykdomą korupcijos prevenciją.
6.	Nepakankamai išnaudojamas pranešėjų apsaugos teisinio mechanizmo potencialas. Tik 60 proc. ministerijos darbuotojų yra pasiryžę pranešti apie ministerijoje daromus, padarytus ar rengiamus padaryti pažeidimus.	1.8. Parengti (interaktyvią) atmintinę, kaip ir kam galima pranešti apie ministerijoje padarytus ar rengiamus padaryti pažeidimus ir kodėl verta tai daryti.	Prevencijos skyrius	2020-12-31	Parengta ir ministerijos intranete įdėta atmintinė. 2021 m. 70 proc., 2022 m. 85 proc. apklaustų darbuotojų yra pasiryžę pranešti apie įstaigoje daromus, padarytus ar rengiamus padaryti pažeidimus.
7.	Ne visos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pavaldžios įstaigos tinkamai vykdo Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos	1.9. Atliktą analizę, kaip Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pavaldžios įstaigos įgyvendina Lietuvos Respublikos pranešėjų		2020-12-31	Atlikta analizė ir esant poreikiui pateikti pasiūlymai (rekomendacijos) Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pavaldžioms įstaigoms dėl veiklos tobulinimo užtikrinant

	įstatymo reikalavimus. Dažnai įstaigoms reikalinga metodinė pagalba, užtikrinant šio įstatymo įgyvendinimą, veiksmingą vidinių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų administravimą.	apsaugos įstatymo reikalavimus.			pranešėjų apsaugos teisinio mechanizmo įgyvendinimą.
8.	Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje dalis darbuotojų funkcijų yra priskirtos išimtinai tik vienam darbuotojui, ne visuomet užtikrinamas tinkamas jų pakeičiamumas ir kontrolė. Esant nepakankamam teisiniam reglamentavimui bei kontrolės mechanizmui, neaiškioms administracinėms procedūroms, kyla grėsmė dėl galimo nesąžiningo ar nekompetentingo ministerijos darbuotojų elgesio ar veiksmų.	1.10. Atlikti ministerijos darbuotojų vykdomų vidaus administravimo funkcijų, atsakomybių paskirstymo analizę.	Veiklos valdymo skyrius	2022-03-31	Atlikta analizė ir esant poreikiui pateikti pasiūlymai (rekomendacijos) ministerijos vadovybei, parengti teisės aktų projektai.

II. VALSTYBĖS ASIGNAVIMŲ IR EUROPOS SAJUNGOS PARAMOS LĖŠŲ NAUDOJIMAS, TURTO VALDYMAS

Tikslas – didinti skaidrumą, mažinti ir šalinti korupcijos ir kitų pažeidimų prielaidas disponuojant turtu, valdant ir naudojant valstybės asignavimus ir Europos Sąjungos investicinių fondų lėšas.

Tikslo rezultato kriterijai:

1. Užtikrintas viešas ir skaidrus Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų įsisavinimas bei administravimas;
2. Užtikrintas viešas ir skaidrus valstybės asignavimų naudojimas, turto valdymas.

9.	Skaidrus ministerijos įgyvendinamų ES fondų programų planavimas ir įgyvendinimas yra viena iš esminių sąlygų užtikrinant, kad būtų efektyviai pasiekti suplanuoti rezultatai ir tinkamai panaudotos lėšos. Korupcija ir skaidrumo trūkumas gali smarkiai sumažinti galimybę pasiekti užsibrėžtus tikslus ir turėti įtakos finansinių valstybės biudžeto nuostolių atsiradimui.	2.1. Skelbti interneto svetainėje www.esinvesticijos.lt aktualią informaciją apie 2014–2020 m. veiksmų programos administruojamas priemones; skelbti ministerijos interneto svetainėje ir kitose interneto svetainėse, skirtose konkrečiam fondui, informaciją apie Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo (PMIF), Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo (EPLSAF) įgyvendinamus projektus Lietuvoje.	Europos Sąjungos investicijų skyrius	2020-12-31	Skelbiama informacija apie administruojamus fondus ir programas, aktualius teisės aktus ir pasiektus rezultatus.
10.	Siekiant užtikrinti, kad socialinių paslaugų įstaigų įgyvendinamų investicijų projektai būtų vykdomi skaidriai, tikslinga sudaryti galimybes viešai ir vartotojui patogiu būdu susipažinti su aktuali informacija apie šiuos projektus.	2.2. Skelbti ministerijos interneto svetainėje informaciją apie finansuojamus socialinių paslaugų įstaigų investicijų projektus.	Komunikacijos skyrius, Socialinių paslaugų skyrius, kiti ministerijos administracijos padaliniai pagal kompetenciją	nuolat	Ministerijos interneto svetainėje skelbiama ir atnaujinama informacija apie finansuojamus socialinių paslaugų įstaigų investicijų projektus.
11.	Ne visas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų valdomas, naudojamas ir disponuojamas turtas reikalingas tiesioginėms funkcijoms atlikti. Dėl to	2.3. Nustatyti, kuris Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų turtas nėra reikalingas tiesioginėms funkcijoms vykdyti.	Centralizuotas vidaus audito skyrius	2022-12-31	Nustatytas visas tiesioginėms funkcijoms atlikti nereikalingas turtas ir pasiūlyta priimti sprendimus perduoti ar parduoti visą tiesioginėms funkcijoms atlikti nereikalingą turtą.

	kyla rizika, kad valstybės turtas gali būti naudojamas ne institucijos ar įstaigos funkcijoms vykdyti, o privatiems interesams tenkinti.				
12.	Viešuosius pirkimus atliekant ne elektroniniu būdu, sudaromos prielaidos neskaidriems pirkimams ir korupcijai pasireikšti.	2.4. Siekti, kad kuo didesnė dalis visų viešųjų pirkimų būtų vykdoma elektroninėmis priemonėmis per CVPIS bei CPO.lt elektroninį katalogą.	Viešųjų pirkimų skyrius	kasmet	Elektroninėmis priemonėmis įvykdoma ne mažiau kaip 90 proc. viešųjų pirkimų skaičiuojant pagal jų vertę.
13.	Siekiant užtikrinti efektyvesnę ministerijos turto naudojimą ir kontrolę, tikslinga įvertinti poreikį parengti ir patvirtinti taisykles, nustatančias ilgalaikio ir trumpalaikio turto naudojimo ir kontrolės mechanizmą.	2.5. Įvertinti poreikį parengti ir patvirtinti teisės aktą, reglamentuojantį ilgalaikio ir trumpalaikio turto naudojimo ir kontrolės mechanizmą. Nustačius poreikį ministerijoje įtvirtinti teisinį reglamentavimą dėl ilgalaikio ir trumpalaikio turto naudojimo bei kontrolės užtikrinimo, parengti ir priimti teisės aktą, nustatantį ilgalaikio ir trumpalaikio turto naudojimo ir kontrolės mechanizmą.	Turto valdymo skyrius, Veiklos valdymo skyrius	2020-12-30 2021-06-30	Parengta motyvuota išvada dėl poreikio rengti ir tvirtinti teisės aktą (taisykles, tvarką). Nustačius poreikį, parengtas ir patvirtintas ministerijos teisės aktas, nustatantis ilgalaikio ir trumpalaikio turto naudojimą ir kontrolės užtikrinimą.

III. AIŠKESNIS PROCEDŪRŲ REGLAMENTAVIMAS, DUOMENŲ ATVĖRIMAS

Tikslas – užtikrinti efektyvesnę ir viešesnę Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos veiklą.

Tikslo rezultato kriterijai:

1. Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją kaip korumpuotą įvardija 4 proc. gyventojų (pagal sociologinio tyrimo „Lietuvos korupcijos žemėlapis“ duomenis);
2. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos veikloje diegiami ir taikomi pažangiausių kokybės vadybos sistemų metodai.

14.	Modernios vadybos sistemos ministerijoje nebuvimas neleido užtikrinti skaidresnės ir veiksmingesnės jos veiklos.	3.1. Įvertinus ekonominius, teisinius ir organizacinius aspektus, įdiegti optimalų kokybės vadybos sistemos LEAN modelį arba jos modulį (modulius) ir užtikrinti veiksmingą jo įgyvendinimą.	Administravimo departamentas	2021-12-31	Įdiegtas ir veiksmingai įgyvendinamas kokybės vadybos sistemos LEAN modelis arba jos modulis (moduliai).
15.	Lietuvos Respublikos paramos mirties atveju įstatyme nėra įtvirtintos sąvokos „palaikų parvežimą organizavęs fizinis asmuo“, todėl praktikoje pasitaiko atvejų, kai trūksta kriterijų arba jie nėra pakankami, siekiant priimti objektyvų sprendimą dėl paramos suteikimo subjektams, palaikų pervežimo metu patyrusiems išlaidas.	3.2. Nustatyti aiškesnį teisinį reguliavimą dėl teisės į paramą palaikams parvežti nustatymo.	Piniginės paramos ir būsto skyrius	2021-12-31	Parengtas teisės akto projektas, nustatantis aiškų teisės į paramą palaikams parvežti įgyvendinimo mechanizmą.
16.	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija nėra patvirtinusi vidaus teisės akto, kuriame būtų nustatytos įslaptintos informacijos administravimo procedūros, ministerijos darbuotojai patys pasirenka būdus, kaip įgyvendinti įslaptintos informacijos administravimą	3.3. Nustatyti aiškias įslaptintos informacijos administravimo procedūras, apimančias aukštesnės galios teisės aktų nuostatų detalizavimą, procedūrų aprašymą, atsakomybių paskirstymą.	Asmenų aptarnavimo ir dokumentų valdymo skyrius	2020-12-31	Parengtas ir priimtas teisės aktas, nustatantis aiškias įslaptintos informacijos administravimo procedūras Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje.

	reguliuojančių aukštesnės galios teisės aktų nuostatas, neaiškios vidaus procedūros, nepakankamai užtikrinamas kontrolės mechanizmas. Taigi kyla grėsmė ne tik įslaptintos informacijos saugumui, bet ir sudaromos prielaidos kitiems teisės pažeidimams bei korupcijos tikimybei atsirasti.				
IV. KOMUNIKACIJA IR ŠVIETIMAS					
Tikslas – didinti ministerijos darbuotojų nepakantumą korupcijai ir kitiems pažeidimams, skatinti darbuotojus įsitraukti į antikorupcinę, skaidrumą didinančią veiklą.					
Tikslo rezultato kriterijai:					
<ol style="list-style-type: none"> 1. 90 proc. ministerijos darbuotojų, susidūrę su korupcijos apraiškomis ministerijoje ar jai pavaldžiose įstaigoje, apie tai praneštų; 2. 25 proc. ministerijos darbuotojų norėtų dalyvauti antikorupcinėje, skaidrumą didinančioje veikloje. 					
17.	Nepakankamos teisės aktų projektus rengiančių ministerijos darbuotojų žinios teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo srityje. Papildomos žinių, susijusių su antikorupciniu teisės aktų projektų vertinimu, t. y. galimų korupcijos rizikų nustatymu, suteikimas darbuotojams, rengiantiems teisės aktų projektus, neabejotinai prisidėtų prie skaidresnio ir	4.1. Organizuoti teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo mokymus ir (ar) seminarus.	Prevencijos skyrius	kasmet	Kasmet organizuoti mokymai, kuriuose dalyvavo ne mažiau kaip 10 ministerijos darbuotojų, rengiančių teisės aktų projektus.

	objektyvesnio teisėkūros proceso.				
18.	Siekiant koordinuotos ir tvarios korupcijos bei kitų pažeidimų prevencijos socialinės apsaugos sektoriuje, ypač reikšminga gerosios praktikos sklaida ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos lyderystė kuriant antikorupcinę aplinką jai pavaldžiose įstaigose, diegiant aukščiausius skaidrumo ir atskaitingumo standartus.	4.2. Organizuoti ministerijos atstovų susitikimą su asmenimis, atsakingais už korupcijos prevenciją ministerijai pavaldžiose įstaigose, kurio metu būtų aptartos antikorupcinės kultūros kūrimo įstaigose problemos ir pasidalyta gera patirtimi bei praktika didinant skaidrumą įstaigose.	Prevencijos skyrius	kasmet	Kasmet surengta po vieną susitikimą, kuriame dalyvavo 70 proc. už korupcijos prevenciją atsakingų, ministerijai pavaldžių įstaigų atstovų.
19.	Siekiant užtikrinti veiksmingą korupcijos prevenciją ministerijoje, tikslinga atlikti tyrimus (analizes, apklausas), kurių tikslas – išsiaiškinti, kaip vykdomos korupcijos prevencijos stebėsenos funkcijos.	4.3. Atlikti tyrimą siekiant nustatyti ministerijos darbuotojų toleranciją korupcijai.	Prevencijos skyrius	kasmet	Atliktas ministerijos darbuotojų tolerancijos korupcijai tyrimas ir apibendrinti duomenys pateikti ministerijos vadovybei.
20.	Būtina užtikrinti veiklos viešumą bei nuolatinį visuomenės švietimą ir informavimą apie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos veiklą jai priskirtose veiklos srityse, taip pat sudaryti	4.4. Viešinti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų antikorupcines iniciatyvas, informuojant apie jų poveikį korupcijos mažėjimui ir skaidrumo didėjimui, naudą visuomenei.	Komunikacijos skyrius	nuolat	Didesnis visuomenės informuotumas, sąmoningumas ir atsparumas korupcijai ar kitokiam neteisėtam veikimui.

	<p>sąlygas visuomenei dalyvauti šalinant prielaidas korupcijai ar kitokiam neteisėtam veikimui atsirasti ir plisti.</p>	<p>4.5. Rengti pranešimus žiniasklaidos priemonėms ir kitaip viešinti informaciją apie ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų veiklą bei pasiektus rezultatus didinant skaidrumą ir atvirumą.</p>	<p>Komunikacijos skyrius</p>	<p>nuolat</p>	
21.	<p>Maždaug tik pusė ministerijos darbuotojų žino apie ministerijos vykdomas korupcijos prevencijos priemones ir tik maždaug kas trečias darbuotojas žino, kad ministerijoje yra įdiegtas ir veikia vidinis informacijos apie pažeidimus teikimo kanalas. Ministerijos darbuotojams trūksta informacijos apie ministerijos veiklą kuriant korupcijai ir kitiems pažeidimams atsparią aplinką. Siekiant didesnio ministerijos darbuotojų informuotumo ir ugdant jų antikorupcinį sąmoningumą bei potencialą, būtina sudaryti sąlygas greitai ir paprastai (internete) rasti ir susipažinti su visa aktualia informacija apie antikorupcinės aplinkos</p>	<p>4.6. Ministerijos intranete įdiegti atskirą skiltį, kurioje būtų pateikiama (ir reguliariai atnaujinama) visa aktuali informacija apie atsparios korupcijai ir kitiems pažeidimams aplinkos kūrimą ministerijoje, vykdomas skaidrumą didinančias priemones ir kt.</p> <p>4.7. Ministerijos vidaus teisės aktuose įtvirtinti reikalavimą, kad visi ministerijos darbuotojai privalo susipažinti su ministerijos intranete pateikta informacija apie ministerijos vykdomą prevencinę veiklą, taikomas institucijos veiklos skaidrumą didinančias priemones.</p>	<p>Prevencijos skyrius</p>	<p>2020-12-31</p>	<p>85 proc. ministerijos darbuotojų žino apie ministerijoje vykdomas korupcijos prevencijos priemones.</p>
			<p>Prevencijos skyrius</p>	<p>Nuolat nuo 2021 m.</p>	

	kūrimą ministerijoje, taikomus prevencinius mechanizmus ir įrankius.				
--	--	--	--	--	--

Įstaigos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos – Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Užimtumo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Socialinių paslaugų ir priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Neįgaliųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Ginčų komisija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Techninės pagalbos neįgaliesiems centras prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Pabėgėlių priėmimo centras, viešoji įstaiga Technikos priežiūros tarnyba, viešoji įstaiga Europos socialinio fondo agentūra.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pavaldžios įstaigos – įstaigos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pavaldžios socialinės globos įstaigos, viešoji įstaiga „Senevita“.